

Varför klagar bonden på lönsamhet? Varför tror vissa politiker och samhällsforskare mera på ”back to nature” och ”väck med industrin”? Varför tror t o m några bland böndernas egna näringspolitiska företrädare på realistiska mervärden för näringen i ”mathantverk”?

När alla bönder på fungerande företag vet:

- att allt **arbete** som satsas måste, åtminstone på sikt, avkasta produkt som kan betala nedlagda arbetstimmar. Så har det varit sedan bönder blev en beskattad grundsten i samhällsbyggandet.
- att den andra grundfaktorn, **markyta** krävs för att åstadkomma fotosyntes i kulturväxter.
- att markyta aldrig används i opåverkad form och själva ytan är platsbunden. Den kostar mycket i bondekalkylen på grund av att varje kvadratmeter eller hektar innehåller stora mängder investerat arbete och energi dels från tidigare år och generationer som ska underhållas, dels från den aktuella växtodlingen.
- att lagsatta arbetsuppgifter varken ger någon produkt eller någon frivillig betalning av illusoriska mervärden.
- att det finns inget ”naturligt” jordbruk. Allt vi gör och påverkar är konstgjort av människor. Samma människor har skapat den omgivande miljö, som var och en bara kan beskriva med egna ögon och hjärna.
- att i dagens svenska och västerländska jordbrukande är inga arbetsuppgifter fysiska i meningen att handgräva längsta diken eller plantera mest våtris för hand. Allt handlar om att styra och ratta olika mekaniska hjälpmedel med så få arbetstimmar med svenska lönekrav som möjligt. Tidsfaktorn går före kraft i arbetsanalysen.

Efter ett helt livs forskning och praktik i ämnet förundras jag fortfarande över att ingen vågar säga ifrån när alla politiker, forskare och konsumenter ständigt betraktar och analyserar bondelivet som om vi vore en del av naturens djurliv – dvs att *marken* är en naturgåva som ska vara utsatt för fri konkurrens, och att *arbetet* är den naturgivna delen av näringsfånget och kan därför inte ingå som separat del i den ekonomiska analysen, ja, utom då förstås anställd arbetskraft som är lättdefinierad och lätt att sätta på eget konto.

Däremot används begreppet *vinsten* som en samlande dimridå framför det resultat som ska täcka *bioföretagarens lön, markvärde och kapitalersättning*. Detta är i alla fall effekten av den absurda tolkning av *livscykelanalyserna* på biomassa som hela samhället tillämpar just nu.

Min tanke är att vi blev grundlurade när vi för ett antal år sen ställde upp på miljö- och naturivrarnas krav på partiella bio-LCA som gjorde det möjligt att massproducera hela deras bibel av felaktigt trosvissa hållbarhetsargument.

Skrota särbehandlingen och ta i stället in verkliga arbetstidsstudier och markvärden i biokalkylerna, så att dom blir jämförbara med hela den övriga industrins metodik! Den gäller i all övrig livsföring och då skulle vi bönder i alla fall ha något som flera kan förstå att prissförhandla om och göra jämförelser mot omvärlden med.